

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Psihologie și Științe ale Educației
1.3 Departamentul	Psihopedagogie Specială
1.4 Domeniul de studii	Științele ale Educației
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Management, consiliere și asistență psihopedagogică în instituțiile incluzive/ Consilier Școlar Consilier învățământ Consilier orientare privind cariera, Expert învățământ Inspector Școlar, Director de proiect, Director unitate de învățământ, Designer instrucional, Cercetător în psihopedagogie specială, Asistent de cercetare în psihopedagogia specială

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Terapia tulburărilor articulatorii și fonologice						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Maria Anca						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lector univ. dr. Carolina Hațegan						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					33
Tutoriat					6
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		83			
3.8 Total ore pe semestru		125			
3.9 Numărul de credite		5			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu este cazul
4.2 de competențe	• Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Se va apela la ilustrarea tulburărilor articulatorii și fonologice prin utilizarea unui bogat material audio-video
5.2 De desfășurare a	• Activitatea va fi centrată pe prezentări de cazuri și modele specifice de

seminarului/laboratorului	intervenție

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	- realizarea diagnosticului logopedic și psihopedagogic în tulburările de limbaj și în deficiențele de auz; - utilizarea și interpretarea evaluării logopedice și audiologice în vederea proiectării unor intervenții psihopedagogice și intervenții specifice terapiei tulburărilor de limbaj; - elaborarea unor demersuri de intervenție specifice domeniului terapiei tulburărilor de limbaj concretizate în planuri de intervenție personalizată, planuri educaționale personalizate și proiecte de activitate didactică și terapeutică (pentru tulburările de limbaj); - proiectarea și implementarea unor design-uri de cercetare în domeniul masteratului; - consilierea persoanelor cu tulburări de limbaj, a persoanelor cu tulburări de limbaj și a familiilor acestora;
Competențe transversale	- Aplicarea normelor etice în cercetările- acțiuni cu persoane cu tulburări de limbaj și deficiențe de auz, precum și în activitățile de evaluare, didactice, terapeutice și consiliere psihopedagogică la aceste persoane. - Planificarea și implementarea activităților din cadrul echipei multidisciplinare pe baza criteriilor relevante conferite de rolul specialistului în terapia tulburărilor de limbaj și audiologie educațională în echipa multidisciplinară. - Utilizarea platformelor de e-learning, a învățării de tip blended learning și a bazelor de date internaționale pentru dezvoltarea personală și profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Formarea și dezvoltarea cunoștințelor, abilităților și deprinderilor de intervenție terapeutică în domeniul terapiei tulburărilor articulatorii și fonologice.
7.2 Obiectivele specifice	Să dobândească cunoștințe și abilități privind: - direcțiilor de diagnostic diferențial între tulburările din cele două categorii; - specificul abordării terapeutice la nivelul limbii române, cu implicații asupra selectării unui material lingvistic care poate fi utilizat în terapia diferitelor tulburări articulatorii și fonologice; - interdependența nivelului fonologic cu celelalte niveluri ale limbajului; - implicațiile deficitului asupra structurării terapiei la acest nivel al limbajului, dar și asupra abordării didactic-terapeutice la celelalte niveluri ale limbajului.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Clasificarea tulburărilor de pronunție și limbaj. Abordarea contrastivă a clasificărilor și delimitări criteriale	Expunere	Prezentare ppt
Fonetic vs. fonologic în limba română. Inventarul fonemelor segmentale și suprasegmentale ale limbii române.	Prelegere, expunere interactivă	Prezentare ppt
Particularități ale structurării nivelului fonologic la copiii valizi. Elemente de neurofiziologia limbajului și psihologia dezvoltării.	Expunere, demonstrație	Soft educațional
Delimitarea principalelor tulburări fonologice în contextul diferitelor dizabilități.	Studii de caz	Activitate de grup
Terapia tulburărilor de limbaj. Abordare integratoare: fonetic, fonematic, fonologic.	Prelegere, expunere interactivă	Soft educațional
Tulburări ale auzului fonematic și implicațiile acestora.	Expunere interactivă	Prezentare audio-video
Specificul terapiei tulburărilor articulatorii și fonologice.	Problematizare	Prezentare audio-video
Direcții de proiectare a unor intervenții de reabilitare la nivel segmental.	Metoda proiectelor	Activitate de grup
Direcții de proiectare a unor intervenții de reabilitare la nivel suprasegmental.	Metoda proiectelor	Activitate de grup
Utilizarea mijloacelor informatice (spectograme, vizualizarea particularităților acustice ale fonemelor în contextul limbii române) în terapia tulburărilor de limbaj.	Demonstrația	Soft educațional
Coarticularea- definire și contexte de coarticulare – asimilare.	Expunere interactivă	Prezentare audio-video
Valorificarea particularităților asimilării în context terapeutic prin delimitarea direcțiilor de selecție a materialului lingvistic utilizat.	Expunere interactivă	Prezentare audio-video
Alte contexte coarticulatorii și specificul acestora în condițiile validității.	Expunere interactivă	Prezentare audio-video
Inteligibilitatea vorbirii. Modalități de calcul.	Prelegere, expunere interactivă	Prezentare ppt
Relația fonologic-morfo-sintactic.	Prelegere, expunere interactivă	Prezentare ppt
Relația fonologic- lexematic/pragmatic.	Prelegere, expunere interactivă	Prezentare ppt
Bibliografie		
Atterbury, B., W., (1983). A Comparison of Rhythm Pattern Perception and Performance in Normal and		

Learning-Disabled Readers, Age Seven and Eight, *Journal of Research in Music Education*, Vol. 31, No. 4, pp. 259-270.

Bailey, T M, Plunkett, K & Scarpa, E (1999). A cross-linguistic study in learning prosodic rhythms: rules, constraints and similarity. *Language and Speech* 42(1), pp 1-38.

Celce-Murcia, M. (1987). Current perspectives on pronunciation: Practices anchored in theory. In J. Morley (Ed.). *Teaching pronunciation as communication* (pp. 1-12). Washington, DC: TESOL.

Clark, J., Yallop, C. & Fletcher, J. (2007). *An introduction to phonetics and phonology*, 3rd. edition, Blackwell, Oxford (pages 84-90 and Section 7.17)

Dascălu-Jinga, L. (2001). *Melodia vorbirii în limba română*, Univers Enciclopedic, București.

Flosi, C.; Gervasoni, B. (1997). *Sentire, udire, ascoltare per comunicare. Testo pratico per l'educatione e la rieducatione all'ascolto in funzione della comunicazione linguistica. Famiglie Italiane Associate per la Difesa dei Diritti degli Aidiolosi (F. I. A. D. D.)*, Erga Edizioni.

Moldovan, I., (2006). *Corectarea limbajului oral*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.

Stan, I. T. (1996). *Studii de fonetică și fonologie*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca

Toma, I. (2000). *Limba română contemporană: fonetică, fonologie, lexicologie*, Editura Fundației România de Măine, București.

Lecocq, P.; Leuwers, C.; Casalis, S.; Watteau, N. (1996). *Apprentissage de la lecture et comprehension d'enonces*, Lille, Presses Universitaires du Septentrion.

Paul, R. (2007). *Language Disorders from Infancy through Adolescence: Assessment and Intervention*, 3rd Edition. St. Louis: Mosby-Year Book.

Slama-Cazacu, T., (1969). *Dialogul la copii*, Editura Academiei, Bucuresti.

Thomson, S. (2002). *Comparison of Word Familiarity: Conversational Words v. NU-6 list Words*, Dept. Sp. Ed. & Comm. Dis., University of Nebraska-Lincoln, Lincoln, NE, USA.

Verza, E.(2011). Cap. XI. *Tulburările de limbaj și de comunicare. Tulburările de pronunție. În: Tratat de psihopedagogie specială*. Editura universității din București, București, 2011.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Direcții de diagnostic diferențial.	Expunerea interactivă	Prezentare PPT
Metoda de delimitare a fonemelor segmentale și suprasedimentale ale limbii române. Aplicații practice.	Susținere de referate	Prezentare PPT
Analiza studiilor de specialitate din domeniu. Identificarea unor instrumente de evaluare.	Susținere de referate	-
Aplicații practice : completarea unor fișe pentru inventarierea tulburărilor fonologice contextul diferitelor dizabilități.	Proiecte	Activitate de grup
Modalități practice de investigare și stimulare ale auzului fonematic. Prezentarea unui program computerizat.	Demonstrația	Prezentare de caz

Ilustrarea specificului terapiei tulburărilor articulatorii și fonologice prin intermediul prezentării unor studii de caz.	Demonstrația	Prezentare de caz
Aplicații practice de proiectare a unor intervenții de reabilitare la nivel segmental pornind de la cazuri ipotetice.	Demonstrația	Prezentare de caz
Aplicații practice de proiectare a unor intervenții de reabilitare la nivel suprasegmental pornind de la cazuri ipotetice.	Problematizare	Fișe de lucru.
Analize și interpretări ale spectrogramelor.	Exercițiul	Aplicații practice
Specificul asimilării în contextul unor dizabilități.	Exercițiul	Prezentări și analize de cazuri
Particularități ale contextelor de coarticulare în cazul unor persoane cu dizabilități.	Exercițiul	Prezentări și analize de cazuri
Studii prin care se ilustrează particularitățile inteligibilității în contextul unor dizabilități.	Susținere de referate	-

Bibliografie

Bishop, D.; Bright, P.; James, C.; Bishop, S; Van Der Lely, H. (2000). Grammatical SLI: A distinct subtype of developmental language impairment? Applied Psycholinguistics, 21, 159-18.

Van der Lely, H. K. J.; Harris, M. (1990). Comprehension of reversible sentences in specifically language impaired children, Journal of Speech and Hearing Research, 55, 101–117.

Van der Lely, H. K. J.; Stollwerck, L. (1996). A grammatical specific language impairment in children: An autosomal dominant inheritance, Brain and Language, 52, 484–504.

Van der Lely, H. K. J.; Rosen, S.; McClelland, A. (1998). Evidence for a grammar-specific deficit in children, Current Biology, 8, 1253–1258.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile acestei discipline asigură dezvoltarea unor competențe profesionale și transversale derivate din standardele stabilite la nivel național pentru subdomeniul Psihopedagogiei speciale. De asemenea, acestea asigură dezvoltarea unor competențe profesionale specifice terapiei tulburărilor de limbaj. Aceste competențe asigură completarea profilului ocupațional pentru terapeutul limbajului (logoped) fiind racordate și la profilurile ocupaționale europene ale Asociației Europene a

Logopezilor (CPLOL) și alte organisme profesionale internaționale.

- Competențele și obiectivele formulate respectă interesele și drepturile persoanelor cu tulburări de limbaj și ale familiilor acestora.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Pertinența intervențiilor, calitatea întrebărilor, a problemelor supuse discuției. Consistența și coerența datelor prezentate în referat și studiul de caz	Examen scris Evaluarea pe parcursul semestrului	(ponderea în nota finală 25%) 1 prezentare (referat, studiu de caz) - 25% din nota finală
10.5 Seminar/laborator	Activitate seminarială : prezentare de referate, verificări pe parcurs, proiecte de corectare-recuperare, studii de caz, activitate la seminarii	Tema de seminar va fi aleasă din cele 14 teme de seminar. Fiecare masterand va lucra individual la tema aleasă, iar prezentarea va fi făcută în grup, împreună cu alți colegi care s-au înscris la aceeași tema. Evaluările vor fi făcute de cadrul didactic pe baza următoarelor criterii: calitatea conținutului prezentat, calitate prezentării, relevanța intervențiilor.	ponderea în nota finală 50% Notă: Pentru fiecare seminar masteranzii sunt obligați să citească notițele de la curs și bibliografia minimală aferentă temei
10.6 Standard minim de performanță			
• Transcrierea fonetică a unor mostre de vorbire • Elaborarea unui raport de caz			

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....